

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

כתובות דף פג.

האומר לאשתו "דין ודברים אין לי" וכו' - בלשונות דלהלן, ממה מסתלק וממה לא?

פירות	פירי פירות	כשמתה	אם מכרה ונתנה
אוכל פירות	אוכל פירות	יורשה	המכר והמתנה קיים
אינו אוכל	לת"ק: אינו אוכל לר' יהודה: אוכל ²	יורשה	המכר והמתנה קיים ³
אינו אוכל	אינו אוכל	לת"ק: לא יורשה לרשב"ג: יורשה ⁴	המכר והמתנה קיים

כיצד כח הבעל או היבם בנכסי מלוג? [רש"י ד"ה נפקא].

יבם	בעל	לבית שמאי	לאב"י
ידו כידה - ויחלוקו	ידו עדיפא מידה	לבית הלל	
ידו גריעא מידה - ונכסים בחזקתה	ידו כידה ולא יותר	לרבא לכו"ע	
ידו כידה	ידו עדיפא מידה		

כשאמר לשותפו דין ודברים וכו', וקנו מידו⁵, מה הדין?

מה הדין למעשה?	מה הוא הגדר?	לרב יוסף	לרב נחמן לאמימר	לאב"י
ולא מועיל כלום	מדין ודברים קנו מידו			
ומועיל כמו קנין גמור	מגופה של קרקע קנו			
ולא מועיל כלום	מדין ודברים קנו מידו	בעורר מיד כשבא חברו להחזיק		
ומועיל כמו קנין גמור	מגופה של קרקע קנו	בעומד, ומערער רק אחר שעה		

¹ ומבואר לקמן בעמוד ב', דאין לומר דמכל מילי סילק, דכיון שהכלל הוא שיד בעל השטר על התחתונה, ולשון השטר כאן אינו מפורש ולכך יכול לתבוע רק דבר אחד - ושיהיה הדבר הכי פחות, ולכן מועיל הלשון לדבר אחד - שאם מכרה ונתנה קיים, אבל לא בפירות דמזה י"ל שלא הסתלק, כיון שיש לו מהם הנאה מידית - והיא הנאה שטובה לו הרבה, ובדאי לא מתכוון להפסיד אותם. וכן לא מתכוון להפסיד את ירושתה, דהוא דבר שכח, ורק כוונתו להפסיד את המכירה שהוא הדבר שהכי פחות שכח. ורב אשי מפרש שכך משמע הלשון "בנכסיך" דהיינו זכות הנכסים ולא מיירי על הפירות, ומסתלק מזכות שיש לו בה עכשיו - שלא יעב אותה מלמכור, אבל לא מסתלק מזכותו שלאחר מיתה.

² ר' יהודה סובר שלעולם הוא אוכל פירי פירות, עד שיאמר בפירוש "בנכסיך ובפירותיהן ובפירי פירותיהן עד עולם", והגמ' בעמוד ב' דנה איזה לשון דוקא ואיזה לא.

³ כן הוא הפשטות, וכן כתב הרא"ש. אולם יש בדבר מחלוקת ראשונים.

⁴ ס"ל דירושת אשתו היא מה"ת ולא יכול להתנות על מה שכתוב בתורה.

⁵ כן פירש"י ששאלת הגמ' באיבעיא להו, קאי על הברייתא "האומר לחברו דין ודברים אין לי על שדה זו". אבל אין זה נוגע לדין משנתנו, דמה שבמשנתנו הדין שלא מועיל לו להסתלק משום שלא פירש ממה הוא מסתלק, ואמרינן שמסתלק מהכי פחות, כמבואר לקמן בעמוד ב', ואה"נ דין המשנה שאם מפרש בדיוק ממה מסתלק מהני. ודוקא גבי שותפין, ששם החסרון משום שהוא בעלים על הדבר ולא מועיל לשון הסתלקות להסתלק מדבר שבעלים עלו, יש לדון מה הדין אם קנו מידו. והתוס' (בד"ה קנו) מפרשים, שנידון משנתנו מיירי באשה נשואה, שאז לא מועיל הלשון הסתלקות, דהרי אנו מעמידים את המשנה באומר לה ועודה ארוסה - שאז יכול להסתלק.